

Nr 550.

Av herr **Severin** i Gävle m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 163, angående uttagande av en avgift för främjande av forskning och rationalisering på byggnadsområdet samt inrättande av en statens nämnd för byggnadsforskning.

I proposition nr 163 har Kungl. Maj:t föreslagit införande av en särskild byggnadsforskningsavgift fr. o. m. den 1 januari 1954. Avgiften skulle fonderas och stå till förfogande för ett nytt, fr. o. m. den 1 juli 1953 inrättat statligt organ, statens nämnd för byggnadsforskning, som skulle avlösa den nuvarande statens kommitté för byggnadsforskning.

Den promemoria, varå det i propositionen framförda förslaget grundas, lägger tyngdpunkten på själva produktionens förbättring och förbilligande. Utan att förringa värdet av en sådan insats kan man emellertid påstå att en sänkning av driftkostnaderna är ett minst lika viktigt mål att kämpa för. En sänkning av produktionskostnaderna kan eljest alltför lätt leda till en sådan höjning av driftkostnaderna, att på längre sikt förlust uppstår. Huvudmålet måste vara att för bostäderna uppnå lägsta möjliga sammanlagda årskostnad för kapital och drift.

Av driftkostnaderna utgör bränsleutgifterna den ojämförligt största posten. En minskning av dessa utgifter är emellertid icke blott ett ekonomiskt intresse. Eftersom bränsleförsörjningen är till övervägande delen beroende av import, blir en minskning av bränsleförbrukningen även av betydelse ur handelspolitiska och framför allt ur beredskapsmässiga synpunkter. Till belysning härav torde några sifferuppgifter få lämnas.

Behovet av energi (bränsle och kraft) torde för de närmaste åren under fredstid normalt kunna beräknas kalorimässigt motsvara 20 miljoner ton stenkol, varav bränslet utgör huvudparten eller drygt 17 miljoner ton. Då vi måste räkna med att nödgas tillgodose detta behov till inte mindre än två tredjedelar genom import (f. n. motsvarande ca 12 miljoner ton stenkol), ligger nödvändigheten av långt driven sparsamhet i öppen dag.

Av energiförbrukningen faller ca 45 % på industrien, ca 15 % på samfärdsel, ca 35 % på bostäder och allmänna byggnader samt affärer och kontor och återstående ca 5 % på vissa allmänna behov, förluster vid energiomvandling och energitransport samt diverse. Den av den föreslagna nämndens verksamhet påverkbara bränsleförbrukningen — bostäder och del av industrien — kan beräknas uppgå till ungefär 40 % av den totala

energiförbrukningen eller motsvara ca 8 miljoner ton stenkolk per år. Vid ett pris av 85 å 100 kronor per ton blir motsvarande årskostnad, såsom också i propositionen påpekats, 700—800 miljoner kronor. Redan fem procents minskning i förbrukningen — uppenbarligen åtkomlig utan alltför genomgripande åtgärder — innebär alltså en besparing av 35 å 40 miljoner kronor per år.

Den årliga investeringen i bostäder och andra ur ifrågakommande synpunkt därmed jämförbara byggnader rör sig för närvarande om 4 000 miljoner kronor. Härav utgör en mycket stor del kostnader för anordningar för att å ena sidan åstadkomma uppvärmning (eldningsanordningar m. m.) och å andra sidan hindra värmeförlust (värmeisolering av väggar m. m.). Säkerligen är minst en fjärdedel eller 1 000 miljoner kronor per år beroende av dimensioneringen ur värmehushållningens synpunkt.

Av ovanstående siffermaterial framgår med all tydlighet vikten av att den föreslagna nämnden icke begränsar sin verksamhet till att avse enbart eller ens huvudsakligen rationalisering av produktionen. Detta bör visserligen vara den ena av nämndens huvuduppgifter; den andra bör vara att åstadkomma en sänkning av de årliga driftkostnaderna, enkannerligen bränslekostnaderna.

Även om det icke ansetts lämpligt att binda nämndens verksamhet genom detaljerade direktiv, synes det nödvändigt att här anförda synpunkter vinna beaktande. Riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap eller annan myndighet som framdeles kan få ansvaret för bränsleförsörjningen bör därför beredas tillfälle att genom representation i den föreslagna nämnden medverka till verksamhetens inriktning även på uppgifter som gagna bränsleintressena.

I anledning av vad sålunda anförts hemställas,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 163 måtte giva sin anslutning till ovan anförda synpunkter beträffande inriktningen och utövandet av den föreslagna nämndens verksamhet.

Stockholm den 8 april 1953.

Erik Severin.
Gävle.

Carl S:son Schmidt.

Bengt Sjölin.

Sigfrid Jonsson.

Folke Nihlfors.

Edith Liljedahl.

Erik Brandt.

Sven Hedqvist.

David Hall.

Fritz Persson.